

15.9.2021

Viite: Luonnonsuojeluasetus 14§

LAUSUNTOPYYNTÖ TENONLAAKSON MAISEMANHOITOALUEEN PERUSTAMISESTA

Utsjoen kunta on esittänyt 16.6.2020 pidettyyn kunnanvaltuuston päätökseen viitaten Lapin ELY-keskukselle valtakunnallisen maisemanhoitoalueen perustamista Tenonlaaksoon. Ehdotettu alue ulottuu Piesjoelta Nuvvukseen (liite 1). Alueelle on laadittu yhteistyössä kunnan kanssa maisemanhoito- ja käyttösuunnitelma, joka on postitettu suomeksi ja pohjoissaameksi maanomistajille elokuussa 2019. Maisemanhoito- ja käyttösuunnitelma löytyy lisäksi kunnantalolta, Utsjoen ja Karigasniemen kylätaloilta ja ympäristöhallinnon yhteiseltä verkkopalvelusivustolta osoitteesta www.ymparisto.fi/fi-FI/Lapinmaisemat/YlaLappi

Tenonlaakso Piesjoelta Nuvvukseen on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Dálvadas ja osa Nuvvuksen kylää on luokiteltu valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Lisäksi alueella on arvokkaita perinnemaisemia, kalastus- ja poronhoitokulttuuriin liittyviä rakenteita ja arvokasta rakennuskantaa. Tenontietä on kehitetty viime vuosina kunnan toimesta maisemallisesti näyttäväksi tiealueeksi. Peruslähdekohdat maisemanhoitoalueen perustamiselle on tunnistettu ja tunnustettu.

Maisemanhoitoalue voidaan perustaa luonnon ja kulttuurimaiseman kauneuden, historiallisten ominaispiirteiden tai siihen liittyvien muiden erityisten arvojen säilyttämiseksi ja hoitamiseksi luonnonsuojelulain (1096/1996) 32 §:n mukaisesti. Maisemanhoitoalueet perustetaan tiiviissä yhteistyössä paikallisten toimijoiden, kuten kyläyhdistysten ja kuntien kanssa.

Maisemanhoitoalueet vastaavat eurooppalaisessa maisemayleissopimuksessa esitettyjä tavoitteita vuorovaikutteisesta maisemanhoidosta ja maiseman kautta rakentuvasta positiivisesta yhteisöllisyydestä. Eurooppalainen maisemayleissopimus tuli Suomessa voimaan 1.4.2006. Tähän mennessä on perustettu Skärlandetin (Raasepori), Hyypänjoen (Kauhajoki), Kairalan-Luiron (Pelkosenniemi) ja Simon (Simo) valtakunnalliset maisemanhoitoalueet sekä Sallan Saijan ja Suomussalmen vienalaiskylien maakunnalliset maisemanhoitoalueet.

Päätöksen Tenonlaakson valtakunnallisen maisemanhoitoalueen perustamisesta tekee ympäristöministeriö Lapin ELY-keskuksen esityksestä. ELY-keskus on valmisteellut Utsjoen kunnan pyynnöstä ympäristöministeriölle oheisen hakemuksen (liite 2).

Maisemanhoitoalueen perustamisen tarkoituksena on kannustaa maanomistajia ja muita osapuolia säilyttämään maiseman kulttuurihistorialliset arvot ja hakemaan halutuille toimenpiteille taloudellista tukea. Maisemanhoitoalueen perustaminen lisää Tenonlaakson valtakunnallisesti merkittävien maisema- ja kulttuuriarvojen tunnettavuutta

15.9.2021

ja sitä myötä alueen vetovoimaa. Suunnitelmassa esitettyjen suositusten noudattaminen on vapaaehtoista, sillä maisemanhoitoalueen perustamispäätökseen ei tulla sisällyttämään maisemanhoidon määräyksiä vaan ainoastaan suosituksia.

Suunnittelualueella on voimassa Karigasniemen osayleiskaava, jonka laatimisessa on otettu huomioon maisemalliset arvot. Rakentaminen tapahtuu jatkossakin yleiskaavassa osoitetulla tavalla sekä kunnan rakennusjärjestyksen mukaisesti. Kalastusta, poronhoitoa ja metsätaloutta harjoitetaan entiseen tapaan ko. lainsäädännön ja sopimusten mukaisesti. Maanomistajat ja paikalliset yhdistykset voivat hakea rahoitusta maiseman kunnostukseen ja hoitoon. Lisäksi yksityiset rakennusten omistajat sekä yhteisöt voivat hakea avustusta rakennusperinteen kunnossapitoon Lapin ELY-keskuksesta, Suomen kotiseutuliitosta ja Museovirastosta.

Ympäristöministeriö on valtuuttanut Lapin ELY-keskuksen järjestämään Tenonlaakson maisemanhoitoalueen perustamiseen liittyvän maanomistajien ja muiden osallisten kuulemisen. Lapin ELY-keskus pyytää esittämään lausuntonne tai mielipiteenne Tenonlaakson valtakunnallisen maisemanhoitoalueen perustamisesta **30.10.2021 mennessä**.

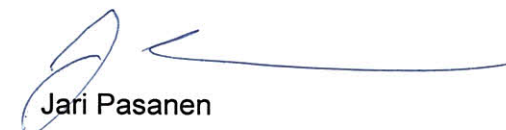
Lausunnot ja mielipiteet voi lähettää postitse oheisella palautuskirjekuorella tai sähköpostilla os. kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

Lisätietoja asiasta antaa:

Marjut Kokko, puh. 0295 037 380, marjut.kokko@ely-keskus.fi

Jari Pasanen, puh. 0295 037 476, jari.pasanen@ely-keskus.fi

Luontoympäristöyksikön päällikkö

Jari Pasanen

Ylitarkastaja

Marjut Kokko

LIITTEET

- Liite 1 Tenonlaakson maisemanhoitoalueen aluerajaus
- Liite 2 Hakemus Tenonlaakson maisemanhoitoalueen perustamiseksi
- Liite 3 Esite maisemanhoitoalueen perustamisesta

